

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Consensu requisito ad Matrimonium. Caput Secundum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

est igitur à nobis querendum, ut cum super-
fluo labore querit Perez, a quid proprie sit
Matrimonium, consensus ne, an vinculum,
nam utrumque proprie dici solere Matrimo-
nium, jam vidimus.

3. Siquis ergo à te scisciterur, in quonam
consistat Matrimonium, ne sine distinctione
respondeas, sed ita distingue. Matrimonium,
pro ut dicit consensus, est *Viri, & Foemina
habiliū ad prolem generandam consensu mu-
tuus, quo scilicet id dant invicem, acceptant-
que jus, & dominium corporum ad finem pradi-
ctis prolis generanda, quique ad rationem Sacra-
menti est à Christo Domino elevatus.* Matrimo-
nium verò, ut dicit vinculum, rectè à Theo-
logis *b* cum Magistro sic describitur, est
*Conjunctio maris, & femina inter legitimas per-
sonas individuam vitam consuetudinem retinens:
vel, ut habent Jurisperiti, c* *Conjunctio ma-
ris, & femina, consortium omnis vite, divini,
& humani communicatio Juris.* Explicant Ma-
trimonii descriptionem pluribus Pontius, *d*
aliique, quorum aliqui rectè colligunt, hoc
vinculum, seu conjunctionem, seu obliga-
tionem esse denominationem ortam ex præ-
dicta mutua traditione corporum, &c. quæ
omnia satis sit, innuisse breviter.

§. II.

Quotuplex sit Matrimonium.

1. **T**Riplex est Legitimum, Ratum, Con-
summatum. Legitimum (quod sic
appellatur, siue, quia secundum leges sit, siue,
quia legitimo inicitur consensu) est ipse con-
tractus naturalis, qui certè communis est
omni Matrimonio, tum in lege naturæ, tum
gratiæ. Ratum, est prædictus contractus in-
ter Fideles, qui habet rationem Sacramenti,
ut §. præced. diximus, sed antequam habeat
copula maritalis. Consummatum est il-
lud ipsum, quod ratum, sed postquam acces-
sit prædicta copula, ita dictum, quia perficitur,
seu consummatur, sicuti venditio rei
traditione perficitur. Vide, quæ dicam p. 4.
c. 7.

2. Et quidem Ratum, etiam propriissimè,
Matrimonium est, quia (etiam præscinden-
do ab actuali copula) in solo consensu, quo
se conjuges obligant, per mutua corporo-
rum traditionem utrinque acceptatam, tota
essentia Matrimonii habetur, quale fuisse
Matrimonium SS. Virginis cum S. Joseph opti-
time, brevibus, explicat Castropal. *e* & legi-
potest S. Th. *f* Suar. *g* aliique.

3. D.fferunt autem permaximè, ut habet
idem Castropal. *b* prædicta Matrimonia in
eo, quod legitimum, favore fidei, solvi po-
test, cum alter ad fidem convertitur, alio
quamvis tenuente. Ratum verò solvitur pro-
fessione solemnī Religionis. Consummatum
vero nunquam ut ex dicendis latius, & cla-
rius habebitur, atque hinc, & ex Cap. *i* De-
bitum, atque ex Decreto *k* Ultimo Conc.
Florent. aprè colligitur triplex significatio in
Matrimonio: Nam, quatenus est legitimum
contractus, significat conjunctionem Dei
cum Anima Fidei, per gratiam. Quatenus
Sacramentum, præscindendo à copula, signi-
ficat conjunctionem Christi cum tota Eccle-
sia per Baptismum. Quatenus Sacramentum
consummatum, denotat conjunctionem Hy-
postaticam Verbi Divini cum natura huma-
na, quæ omni ex parte insolubilis est, perinde,
ac Matrimonium consummatum.

4. Nos autem in hac secunda parte agemus
de Matrimonio legitimo quatenus scilicet
dicit merum consensum naturalem; nam pos-
tea de Matrimonio, ut Sacramentum est, sua
erit distincta tractatio.

CAPUT II.

De consensu requisito ad Matrimo-
nium.

§. PRIMVS.

Qualis Consensus.

1. **N**imis est certum, proprium con-
sensus requiri ad Matrimonium,
quia tradi suum alteri non potest
sine consensu tradentis, multo magis propri-
um corpus, idque indissolubiler.

2. Id, quod aded verum est, ut, neque
Principem sæcularem, neque Ecclesiasti-
cum posse dare jus utendi corpore ad prolem,
suscipiendam, sine proprio utentium consen-
su, tradant communiter Doctores apud Sanc.
l & Gasp. *m* Hurt.

Ecc

3. Deum num

3. Deum autem, qui est omnium corporum Dominus, posse dare Viro potestatem in corpus mulieris, & contra, sine ipsorum consensu, docet Sanchez, *n* cum aliis, rectè ad-
Sanc. di- dens, probabilius esse, illam traditionem
sta disp. tunc non esse Matrimonium: hujus enim ef-
26. Lean. fectia requirit mutuum conjugum consen-
disp. 6. de sum, ut hætenus dictum est.
mat. q. 3.

Hurt. lo. c. 4. Quod autem requiratur conjugum
contrafill. consensus & non alterius, v. g. parentum ad
Ochag. Matrimonii validitatem, habes læculenter a
Bellar. l. 1. Bellarmino. *b* An verò licitè filius,
l. de ma. c. in vitis parentibus, consensum Matrimonio
19. & 20. præbeat, diximus nos *e* alibi pluribus. Lege
Li. 5. dec. item Barbofam *d* in Voto decisivo, an valeat
e. 2. §. 3. statutum afficiens prænis filios sine consensu
d Barb. in parentum contrahentes; ubi affirmantes a
Voto decis. lios, alios melius negantes refert.

Érc. 6. Denique, cum certum sit, nullum con-
e Sup. Tr. 3 surgere Matrimonium ex consensu ficto,
de sponsal. quanti posset an sic fictè contrahens obligetur
e. 1. §. 4. verè consentire; sed id colligitur ex dictis
e supra.

§. II.

[*An sufficiat Consensus, quando à contra-*
hente non cognoscitur impedi-
mentum dirimens.

1. **T**itius, & Berta, dum, sive uterque,
 sive alteruter dubitarent, an inter ipsos
 esset impedimentum consanguinitatis (idem
 die de quocunque impedimento dirimente)
 contraxerunt Matrimonium, sed non multò
 post cognoverunt, nullum fuisse ejus-
 modi impedimentum: fuitne validum Ma-

f Sanc. l. 2. trimonium? Quid Secundo, si certò putaf-
mat. disp. sent, adesse impedimentum, quod verè non
33. erat?

g Cast. disp. 2. Respondeo ad primum, Matrimonium
2. de spons. esse validum. Ita Sanchez, *f* Castropal. *g*
pu. 5. n. 9. Hurtadus, *h* & communiter. Ratio est,
h Hur. disp. quia sic contraxerunt, quasi sub conditione
3. de mat. de præsentì, si habiles sumus; At jam habiles
diffic. 7. erant, ergo jam absolurus de factò, atque
nu. 21. adedè efficax fuit consensus.

i Sanc. cit. 3. Respondeo ad secundum, Matrimo-
k Cov. nium esse invalidum. Contra hanc respon-
Gutt. alla. sionem habemus Sanchez, *i* Covarr. *k* &
à Cast. l. c. Gutierrez adductos à Castropal. loc. citato.
nu. 8.

Ratio nostræ responsionis est, quia, qui fir-
 miter credit laborare impedimento dirimen-
 ti, nec absolutè nec sub conditione potest ef-
 ficaciter consentire Matrimonio; Non abso-
 lutè, ut certum est, & ipsi adversarii fateantur;
 quia id, quod ut impossibile apprehenditur,
 non potest quis efficaciter velle. Non sub
 conditione, sic, *si forte possim, si forte sum ha-*
bilis, si forte impedimentum non adsit, nam, si
 quis se sic haberet, jam non firmiter putaret,
 sed subdubitaret, se posse, se habilem esse, se
 impedimentum habere, atque adedè essemus
 in casu præcedentis numeri.

4. Neque obstat primum argumentum,
 quo utitur Sanchez *l*, quod scilicet excom-
 muniuntur, qui sic contrahunt, unde sup-
 ponuntur, posse habere verum consensum:
 non obstat, inquam, nam excommunicantur,
 non quia validum fecerint Matrimonium,
 sed quia contrahere attentaverint.

5. Neque obstat secundum argumentum,
 quo idem utitur, quia in jure ex Sponsalibus
 nullis ratione impedimenti oritur publica
 honestas, modo adsit consensus, unde supponit
 Textus, posse adesse consensum cum im-
 pedimento dirimenti: non obstat, inquam,
 quia dictum jus disposuit, ut talis consensus
 attentatus pareret publicam dictam honesta-
 tem, quamvis verus non esset.

6. Neque denique tertio obstat paritas ab
 eodem allata de hæretico, qui, quamvis cer-
 tò putet, Baptismum non esse Sacramen-
 tum, tamen validè baptizat; non obstat, in-
 quam, quia in hæretico supponitur, esse
 intentio faciendi, quod facit Ecclesia, quæ
 intentio prævalet. Id, quod non invenitur
 in casu nostro, ut supponimus. Lege Hur-
 tadum. *m*

7. Quid si contraxerunt cum impedimen-
 to v. g. cum consanguinitate, sed deinde
 post dispensationem obtentam v. g. à Con-
 fessario, illi iterum consenserunt, quam ta-
 men dispensationem ipsis Confessarius non
 aperuit, validumne tunc esset Matrimo-
 nium?

Respondeo, adhuc invalidum, *n* saltem *n* *Ess. l.*
 ex eo capite; quia, si aliud non addatur, *nu. 21.*
 consensus hic novus solum fuit ratificatio *82. covarr.*
 consensus prioris, qui, cum fuerit nullus, con-
 sequenter, & ipsa ratificatio nulla erit. Dixi *Érc. l. 2.*
 (saltem ex eo capite) nam, an ex illo alio, *paritatis*
 quod esse videtur

quod nondum ipsi dispensationem concessam acceptaverint, colligi potest ex a alibi à me dictis.

2. Sep. li. 5.
de pen. in
Tr. De cas.
17. c. 9. §. 1.
dnu. 18.

§. III.

Circa quod versari debet consensus contrahentium.

1. **C**ontroversum, & sanè dignum, quod explicetur, est, de quanam re debeat, seu circa quod objectum debeat versari consensus, tum ut validum sit, tum ut licitum Matrimonium? In Matrimonio enim tria veluti collecta inveniuntur, Bonum Sacramenti, Bonum prolis, Bonum fidei, hoc est, Matrimonium ex natura sua Primò, affert indissolubilitatem, quia est Sacramentum juxta illud Sancti b. Pauli *Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in Christo, & Ecclesia*, ut scilicet, sicuti Christus Dominus indissolubiler est conjunctus cum Ecclesia, ita vir cum uxore modo superius explicato. Secundò, affert intentionem generandi prolem, illamque educandi. Tertio, necessitatem servandi fidem inter ipsos conjuges, atque ad horum aliquod reducuntur alia in Matrimonio inclusa, qualis est cohabitatio conjugum, obligatio reddendi debitum, & similia.

b. S. Paul.

2. **Q**uærimus ergo, An si quis Matrimonium contrahat, non intendendo prædicta omnia bona inclusa in Matrimonio, validè, & licitè contrahat? Quid, si intendat alios fines extrinsecos Matrimonio? intendat v. g. divitias ex dote acquirere, honorem ex familia, conjugii voluptatem, & similia.

An validè?

3. Si quis mente intendat, sive explicitè, sive implicitè (quod implicitum hic evenit, quando non intenditur contrarium) se obligare ad illa tria, scilicet ad perpetuitatem, ad prolem, ad servandam fidem, validè Matrimonium contrahit; invalidè verò, si positivè habeat animum non se obligandi ad hæc. Ita Sanch. & aliique. Ratio, quæ dictum hoc simul probat, & explicat, est, quia, ut modo diximus, de essentia Matrimonii est consensus tradendi corpus, quo

consensu conjux se obliget, ad prolem generandam, fidemque servandam. At verò ipsa exequutio generationis, vel ipsa actualis custodia fidei de essentia non est: possum enim ego, me obligare, v. g. ad servandam castitatem; licet animum habeam ejusmodi obligationem (sanè cum peccato) non observandi. Cum igitur prædictus contrahens, de quo loquimur, intendat sive explicitè sive implicitè, ut dixi, hanc obligationem subire, substantiam Matrimonii ponit, atque adeò contrahit validè; immo id etiam erit, si intendat, se obligare ad status perpetuitatem, quod est Bonum Sacramenti, cætera verò bona, puta Bonum prolis, & Bonum fidei, non excludat. Nam sic, quasi in radice includit cætera dicta Bona.

4. Quod si omnem obligationem, vel etiam solum unam ex prædictis tribus, v. g. perpetuum statum excludat, tunc nullum esse Matrimonium patet ex dictis, quia non habetur sic Matrimonii essentia. *Lege Hurtrad. d & Perez. e*

An licitè?

Vbi, qualis finis debeat intendi à contrahente Matrimonium, ne is peccet.

5. Finis alius est principalis, ad quem scilicet quis principaliter intendens, aliquid agit. Alius secundarius, à quo quis non rarò applicatur ad agendum. Celebras v. g. ut Sacrificium Deo offeras? Ecce causam, seu finem principalem. Sed id hodie facis, aliter non facturus, quia eleemosynam invenisti? Ecce finem secundarium, & quem vocamus etiam impulsivum, quo actu applicaris ad celebrandum: nam illum primum vocare solemus motivum.

6. Jam in Matrimonio contrahendo, potest Primò, esse finis tradendi mutuo corpora, quæ, ut modo dicebam, est obligatio, in qua tanquam in radice includitur obligatio prolis generandæ, & obligatio reddendi conjugii debitum, & cætera modo nu. 2. explicata, & in Matrimonio inclusa.

7. Secundò, potest esse finis adhibendi remedium concupiscentiæ, seu evitandi fornicationem, vel habendi conjunctionem mutuam obsequiorum, & similia, quæ includun-

Ecc 2

cludun-

d Hur. dis.
7. differ. 9
e Perez de
mat disp.
13. sec. 5.

cluduntur quidem in Matrimonio, sed tanquam quædam secundaria; nam propterea vocantur, & sunt fines secundarii institutionis Matrimonii.

8. Tertiò, possunt esse fines quilibet alii qui nec primario, nec secundo includuntur in institutione Matrimonii, nam propterea sunt, vocanturque fines extranei Matrimonii, quos scilicet conjuges ipsi non raro adhibere solent; ejusmodi est finis acquirendi divitias, voluptatem, bonum nomen, honestam familiam; &c. His positis.

9. Dico Primò. Cum quis contrahit Matrimonium more ordinario, illique consentit ob finem prædictum principalem, vel ob aliquem ex inclusis in ipso principali fine, vel ob aliquem ex finibus prædictis secundariis, non excludendo expressè principalem, licitè contrahit. Ratio est, quia sic se conformem reddit ejus institutioni, & non est, undè culpa orti possit.

10. Dixi (more ordinario) nam possit licitè contrahi Matrimonium cum sola intentione se obligandi ad mutuam corporum traditionem, præscindendo à copula, immò copulam excludendo, & sic fuisse Matrimonium Sanctiss. Virginis, & S. Joseph, supra insinuavimus, & iterum dicemus clarius infra. *a*

11. Dico Secundò. Si quis per suum consensum ordinet suum Matrimonium ad aliquem ex finibus extrinsecis dictis numero 8. non excludendo expressè fines illos Matrimonii primarium, & secundarium; peccabit quidem ex communi sententia cum Sanch. *b* & Layman, *c* aliisque, sed non mortaliter: Ratio est, quia, licet non sit magna deordinatio, cum implicite remaneant illi fines, undè non sit culpa mortalis; aliqua tamen adest deordinatio, dum tam explicitè intenditur finis extrinsecus, & alienus à finibus, ob quos institutum est Matrimonium.

12. Quod si excluderentur expressè fines primarii, nec consentiret quis obligationi tradendi suum corpus, &c. Tunc, & Matrimonium esset nullum, & consequenter id sic intendere, foret mortaliter illicitum, quia sic irritum redderetur Sacramentum.

13. Dico Quartò. Quamvis sententia di-

cta nu. 11. probabilis sit, & communiter recepta, tamen probabilis est etiam opposita, excludens etiam peccatum veniale, ut sustinent Castropal. *d* Coninck, & Pontius, *f* *d* Cast. Vel enim hi extrinseci fines ex se honestatem, moralem habent, ut esset pax Republicæ, concordia consanguineorum, familiæ nobilitatis conservatio, fornicatio vitanda, &c. Et tunc ajo, te venialiter non peccaturum, si ob ejusmodi fines Matrimonium contrahas; quia dum finem illum principalem procreationis sobolis, &c. non excludis, & aliquem ex his extraneis, qui ex se honesti sunt, intendis, non est, undè culpam ullam committas; Quæ enim culpa est, honesto medio, quale est Matrimonium, velle acquirere illud, quod ex se honestum item est?

Vel hi extrinseci fines, ex quorum aliquo moveris ad Matrimonium, sunt ex se indifferentes, qualis est finis divitiarum, voluptatis non peccaminosæ, honoris, &c. Et tunc etiam ajo, te, nec peccaturum venialiter, abstrahendo ab aliquo alio inconvenienti; Ratio est ferè eadem, quia, dum non excludis finem principalem, ex se nulla est culpa, velle aliquod temporale acquirere, medio aliquo honesto actu. Sanè culpam non committit, qui celebrat Sacrum non celebraturus v. g. hodiè, nisi stipendium lucretur, modo remaneat intentio principalis sacrificandi in honorem Dei, quæ semper remanet, ut supponimus, siquidem peccaminosum non est, sic operari. Ita igitur in casu nostro. Et ad hoc fortè respexit Sanch. *g* dum denique fallus est, communiter in adhibendis his finibus, venialiter quidem peccari, quia dum remanet implicite, modo dicto, finis principalis, cæteri (ait) non tam sunt fines operis, quam motivum, & applicativum operantis.

CAPUT III.

De Consensu externo requisito ad Matrimonii valorem.

1. **I**NTERNO consensui debet accedere mutuus consensus externus, ut Matrimonium valeat, tum quia nullus contractus consistit, nisi fiat externè; debet enim cognosci

a Inf. c. 5.
§. 7. n. 5.
fine.

b Sanch. l. 2.
mat. d. 29.
nu. præser-
tim 21.
c Laym. l. 1.
§. Tr. 10.
tr. 4. n. 2.
§. 3.